

Kulturmiljø av regional interesse

id	15
Namn	Visnes
Kommune	1149 - Karmøy
Tema	Industri og næring
Periode	1800-1999
Kjelde	Kulturminneplan (temaplan, 2008), Kommunedelplan for kulturminner (2014), Fylkesplan for kulturminner(1989) og FINK (Fylkesplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern(2004))

Skildring

På Visnes kan det vises til over hundre år med gruvedrift som skjedde i to faser: mellom 1865–1895 i det som kalles for "Gamlagruva", og mellom 1899–1972 i Rødkleiv. Gruvedriften la grunnlag for dannelse av et helt samfunn som på det meste hadde ca. 3000 innbyggere, og kunne på den tiden måle seg med både Haugesund og Kopervik i størrelse.

I dag er Visnesområdet, inkludert utskipingshavnen, regulert til bevaring. I området ligger flere bygninger og spor fra driftstiden. Blant annet er administrasjonsbygningen og en arbeiderbolig godt bevart. I tillegg er gruveinnganger, murer, boliger, havna, utskipingskai, verksløa, Fransahagen, ridestier, smeltehytta, dampcentralen, teglstainspipe, garderobeanlegg mm., viktige minner etter gruvevirksomheten.

Etter at den første driftsperioden tok slutt på midten av 1890-tallet, flyttet mange familier fra Visnes. Svært mange tok med seg sine boliger når de flyttet, og førte dem opp igjen i Karmøy eller i Haugesund.

Museet på Visnes har mange gjenstander, bilder og en modell av Visnes fra 1890 som forteller om den aktive bergverksperioden.

Omfang

Kulturmiljøet består av spor av gruvevirksomheten i Visnes gjennom to faser, og mellomliggende områder.

Avgrensning er grov, og er satt med bakgrunn i kjente kulturhistoriske strukturer. Når reguleringsplanprosessen for Visnes er kommet lenger er det naturlig å revidere kartmarkeringa i dialog med Karmøy kommune.

Regional interesse

Visnes er et helhetlig gruvesamfunn som vitner om og representerer mer enn 100 års gruvedrift i stor skala på 18 og 1900-tallet, og har derfor høy historisk verdi og høy bruksverdi som kunnskap- og formidlingsarena.

Sårbarhet og forvaltning

Dagens reguleringsplan ivaretar bare deler av det helhetlige gruvesamfunnet. Gjenværende bebyggelse rundt gruveområdet, særlig boligene, som ikke er regulert til bevaring, har verdi som en viktig del av virksomheten og gruvesamfunnet. Karmøy kommune planlegger å utarbeide en ny reguleringsplan som ivaretar en større del av helheten. Spor etter driftsperioden i Rødkleiv har tidligere ikke vært omfattet av vern, men nylig vedtatt reguleringsplan har sikret de gjenværende kulturhistoriske verdiene gjennom hensynssone.

Vernestatus Hensynssone (pbl), Kulturminneplan

Lenke

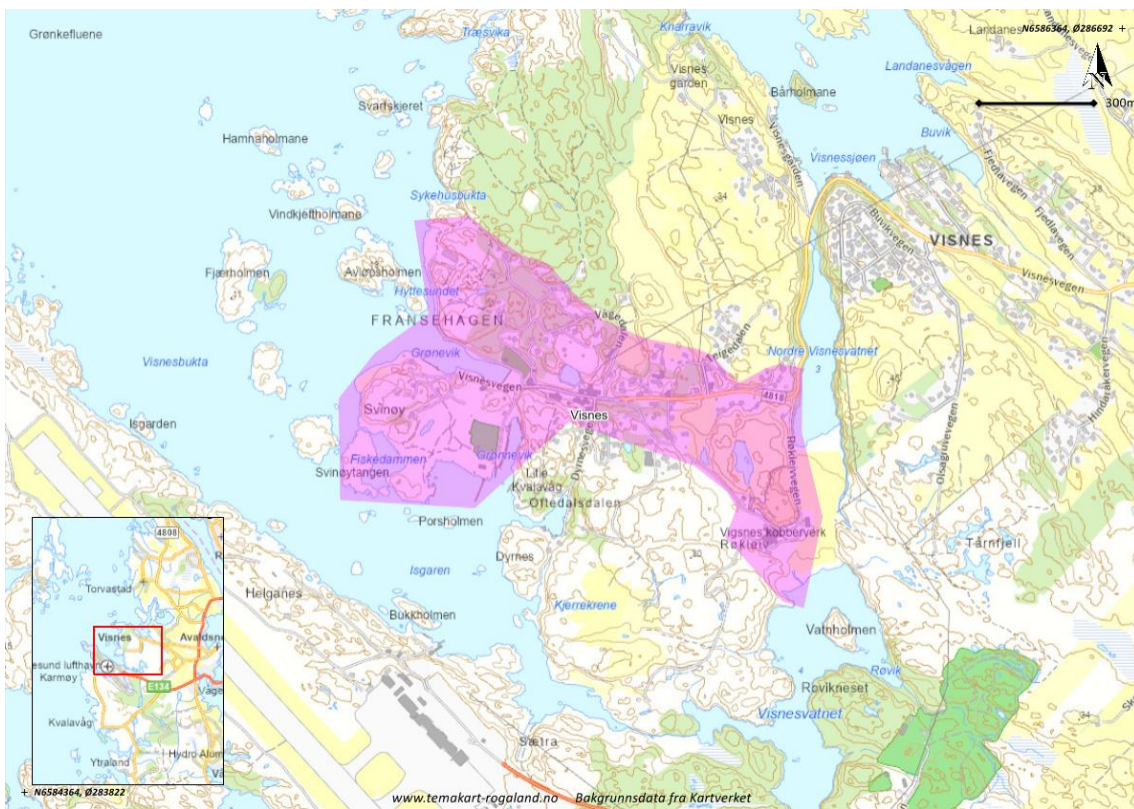
Area (m²) 569900,230424985

Hovedbilde

17.03.2017 11:23

Kartutsnitt

Avgrensning pr. 28.10.2022

Bildevedlegg 1

Ruin etter smeltehytta på Visnes
Rogaland fylkeskommune, 02.03.2007 20:06

Bildevedlegg 2

Det gamle administrasjonsbygget fra 1869.
Rogaland fylkeskommune, 17.03.2017 14:24

Bildevedlegg 3

---

unntatt_off

Nei

På høring 2023

Ja

03.05.2023

Vedlegg

02.03.2007 20:06

17.03.2017 14:24